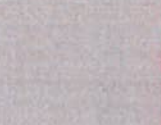

MUSEUM SØNDERJYLLAND

Årsregnskab 2016

 MUSEUM SØNDER JYLLAND	 KUNSTMUSEET BRUNDLUND SLOT Brundlund Slot 7 6200 Aabenraa 74 63 36 49	 OLDEMORSTOFT Bøvevej 2 6330 Padborg 74 67 51 50	 BYMUSEET I HADERSLEV Slotsgade 22 6100 Haderslev 74 53 08 58	 SØNDERBORG SLOT Sønderbro 1 6400 Sønderborg 74 42 25 39	 1864 DYBBØL BANKE Dybbøl Banke 16 6400 Sønderborg 74 48 90 00
 UDSTILLINGEN I HJEMSTED OLDTIDSPARK Hjemstedvej 60 6280 Skærbæk 74 75 08 00	 ISL- LOKALHISTORIE Haderslevvej 45 6200 Aabenraa 74 62 58 60	 HØJER MØLLE Møllegade 13 6280 Højer 74 78 29 11	 JACOB MICHESENS GÅRD Toften 37 6200 Aabenraa 74 62 26 45	 KONSVERINGEN Fabriksvej 17-21 6510 Gram 73 82 01 60	 SKÆRBÆK Storegade 47 6780 Skærbæk 74 75 20 52
 NATURHISTORIE OG PALEONTOLOGI Lergravsvej 2 6510 Gram 74 82 10 00	 DRØHSES HUS Storegade 14 6270 Tønder 74 72 49 90	 EHLERS LERTØJSSAMLING Slotsgade 20 6100 Haderslev 74 53 08 58	 KUNSTMUSEET I TØNDER Køgevej 51 6270 Tønder 74 72 89 89	 SLESVIGSKE VOGNSAMLING Simmerstedvej 1 6100 Haderslev 73 52 07 07	 KULTURHISTORIE AABENRAA H.P. Hanssens Gade 33 6200 Aabenraa 74 62 26 45
 KULTURHISTORIE TØNDER Køgevej 51 6270 Tønder 74 72 89 89	 CATHRINE MINDE TEGLVÆRK Hærstrandvej 7 6310 Broager 74 44 94 74	 DYBBØL MØLLE Dybbøl Banke 7 6400 Sønderborg 74 48 90 00	 ARKÆOLOGI HADERSLEV Dalgade 7 6100 Haderslev 74 52 75 66	www.museum-sonderjylland.dk KUNST NATURHISTORIE KULTURHISTORIE	

Godkendt i bestyrelsen den 15. juni 2017

Indholdsfortegnelse

	Side
1. Oplysninger om Museet	
Oplysninger om museet	3
2. Påtegninger	
2.1. Ledespåtegning	4
2.2. Den uafhængige revisors påtegning	5 - 7
3. Ledelsesberetning	
3.1. Ledelsesberetning og generelle bemærkninger til regnskabet for 2016	8 - 12
3.2. Specielle bemærkninger til regnskabet for 2016	13 - 16
4. Årsregnskab 1. januar – 31.december 2016	
4.1. Anvendt regnskabspraksis	17 - 18
4.2. Resultatopgørelse	19
4.3. Balance	20
4.4. Noter	21 - 25
5. Bilag	
Eventualforpligtigelser	26
Besøgsstatistik	27
Regnskabsmæssig note vedr. Arkæologi	28

1. Oplysninger om Museet

Navn og adresse m.v.:

Museum Sønderjylland
Aastrupvej 48 A
6100 Haderslev

Telefon: 73 52 33 60

Hjemmeside: www.museum-sonderjylland.dk

E.mail: sekretariat@museum-sonderjylland.dk

CVR nr.: 30 00 87 31

Oprettet: 1. januar 2006

Hjemsted: Haderslev

Regnskabsår: 1. januar – 31. december

Museumsdirektør:

Henrik Harnow (tiltrådt pr. 1. december 2016)

Administrationschef:

Vakant

Bestyrelse:

Jens Møller - formand:
Karl Erik Olesen - næstformand

Revision:

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Birkemose Alle 31
6000 Kolding

2. Påtegninger

2.1. Ledelsespåtegning

Årsregnskabet for 2016 forelægges for Museum Sønderjyllands bestyrelse på bestyrelsesmødet den 15. juni 2017. Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af museets aktiviteter og årsresultat, museets aktiver og passiver samt museets finansielle stilling.

Årsregnskabet indstilles til godkendelse.

Haderslev, den 15. juni 2017

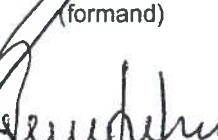

Henrik Harnow
Direktør

Elke Nielsen
Specialkonsulent

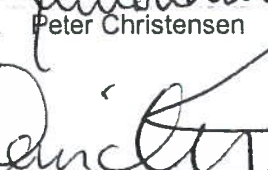
Godkendt på bestyrelsesmødet den 15. juni 2017.

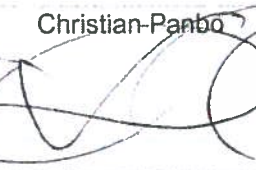

Jens Møller
(formand)

Hans Philip Tietje

Peter Christensen

Christian Panbo

Stephan Kleinschmidt

Jens Peter Thomsen

Jørgen Popp Petersen

Susanne Linnet

Uwe Jessen

Karl Erik Olesen
(næstformand)

Sean Rumley

2.2. Den uafhængige revisors erklæringer

Til bestyrelsen for Museum Sønderjylland

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Museum Sønderjylland for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af museets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af museets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af museet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Museet har i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet indarbejdet budgettal for regnskabsåret i resultatopgørelsen. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere museets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere museet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af museets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om museets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at museet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Kolding, den 15. juni 2017

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Niels Peder Aalund
Statsautoriseret revisor

Erik Bendtsen
Registeret revisor

3. Ledelsesberetning

3.1. Ledelsesberetning og generelle bemærkninger til regnskabet

Ledelsesberetning til årsregnskab 2016

Regnskabsberetning og museets generelle økonomi i 2016

Museum Sønderjyllands regnskab for 2016 afspejler, at der skete væsentlige ændringer i museets økonomiske forudsætninger, som nødvendiggjorde, at der blev forbrugt af museets likvider for at opnå balance mellem indtægter og udgifter. Resultatet har kun kunnet opnås ved tilpasning af museets udgifter, herunder afskedigelser af personale, og der har under disse vilkår ikke været grundlag for at udbygge museets aktiviteter.

Først på året 2016 forelå Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland. Kvalitetsvurderingen konkluderede, at Museum Sønderjylland overordnet betragtet lever op til de krav, der stilles til et statsanerkendt museum, og at museet på flere områder varetager opgaverne på et højt niveau. Kvalitetsvurderingen pegede dog også på, at museets formidling varierer i kvalitet, og at besøgstallet er forholdsvis lavt med deraf følgende lavere egenindtjening til følge. Kvalitetsvurderingen peger på bevaring af museets samling som den største udfordring, med behov for at finde en varig, samlet løsning i form af tidssvarende magasinering. Endelig peger kvalitetsvurderingen på, at museets organisation ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer fagligt fokus, og at organisationen i den nuværende form er ressourcekrævende, samt at museet bør revurdere bestyrelsens sammensætning i forhold til de krav og visioner, Museum Sønderjylland skal imødekomme.

I 2016 blev statstilskuddet først reduceret med knap 0,1 mio. kr. i form af dispositionsbegrænsninger grundet en lavere prisudvikling end forventet. Yderligere og af større betydning blev der udmeldt af en besparelse på det statslige driftstilskud på 2 % årligt over årene 2016-19, dvs. over fire driftsår. For Museum Sønderjylland har denne besparelse relativt større virkning, idet museets statstilskud på grund af historiske forhold knyttet til den tidligere amtslige museumsdrift udgør en ekstraordinært høj andel af driftsgrundlaget, og de kommunale tilskud er tilsvarende lavere. Museets anspændte økonomiske situation førte i 2016 til en henvendelse fra bestyrelsen til de fire tilskudskommuner om forhøjelse af driftstilskuddet.

De fire kommuner behandlede i Det sønderjyske Koordinationsudvalg bestyrelsens henvendelse, men rekvirerede før stillingtagen hertil en analyse af Museum Sønderjyllands struktur og økonomi. Analysen blev udarbejdet af revisionsfirmaet BDO og forelå 8. februar 2016 i form af rapporten *Afrapportering vedr. analyse af Museum Sønderjylland*. Rapporten rummede en række anbefalinger om hensigtsmæssig organisering samt ikke mindst besparelser på driften, som skulle opnås ved lukning eller udskillelse af en række enheder under Museum Sønderjylland.

Museets bestyrelse har i forlængelse af BDO-rapporten gennemført centrale delelementer af rapportens anbefalinger, som ligger tæt op ad Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering. Bestyrelsen valgte at udskille Skærbæk Museum, Oldemorstoft, udstillingen i Hjemsted Oldtidspark, Jacob Michelsens Gård, Slesvigske Vognsamling, Ehlers Letøjssamling og Haderslev Bymuseum. Den besparelse, som BDO-rapporten vurderede mulig at opnå, kunne imidlertid ikke opnås fuldt ud, idet de kommunale tilskud trækkes ud af det fremtidige tilskud til Museum Sønderjylland og bl.a. vil blive anvendt til videre drift af flere af de udskilte enheder i kommunalt regi som ikke-statsanerkendte museer. Bestyrelsen valgte desuden at fortsætte driften af flere enheder, der i rapporten blev anbefalet lukket. For Museum Sønderjylland er

der, udover en besparelse på driften og et mindre forbrug af ressourcer, den fordel, at museets nye strategi og arbejdet med at øge besøgstallet kan målrettes mod færre lokaliteter, der har en højere museal kvalitet og et potentiale til at blive søgt af et større antal gæster.

1. december 2016 tiltrådte museets nye direktør, Henrik Harnow, der kom fra en stilling som direktør for Danmarks Jernbanemuseum. Rekrutteringsprocessen har i væsentlig grad rettet sig mod at finde en kandidat, der skal gennemføre en gennemgribende omorganisering af museet med øget vægt på synlighed og formidling og med vægt på at udvikle besøgsstederne samt at markedsføre aktiviteterne bedre med et øget antal besøgende og højere egenindtjening til følge. En ny strategi forventes vedtaget med udgangen af 2017 med vægt på udvikling af de enkelte lokaliteter og med korte, mellemlange og langsigtede mål for Museum Sønderjylland.

Museum Sønderjyllands økonomi og drift skal således tilpasses de gældende vilkår blandt museer og kulturinstitutioner med fokus på høj kvalitet i museumsarbejdet, mens der på samme tid anlægges en kommerciel vinkel på museumsdriften. Det forventes, at en centralisering af en række driftsmæssige funktioner kan frigøre ressourcer indenfor de givne økonomiske rammer til bl.a. øget markedsføring, men at museets udvikling i øvrigt i væsentlig grad skal baseres på en højere egenindtjening.

Bestyrelsens henvendelse til de fire tilskudskommuner om at forhøje deres driftstilskud til museet har ikke givet udslag i et tilsagn om øget driftstilskud. På nuværende tidspunkt må det forventes, at den gældende driftsaftale med kommunerne fastholdes på samme niveau med løn- og prisfremskrivning efter gældende regler. Museets bestyrelse ser det som væsentligt at opretholde en dialog med kommunerne om at sikre museet rimelige driftsvilkår. Eventuelle øgede kommunale bidrag vil kunne udmøntes på andre måder end alene i et øget driftstilskud, f.eks. ved ekstraordinære anlægsbevillinger til navngivne projekter.

Museets overordnede driftsøkonomi i 2016

Efter de udmeldte statslige besparelser med virkning fra og med 2016 har der ud over de gennemførte personalereduktioner været fokus på tilpasning af aktiviteter og udgiftsniveau til museets indtægter. Museets indtægter i form af faste tilskud fra kommunerne (Økonomaftale 2014-17) har været stabil og udgjorde i 2016 17,8 mio. kr., mens statstilskuddet ud over en besparelse i 2016 på knap 0,1 mio. kr. er reduceret med 2 % svarende til 0,6 mio. kr. og udgjorde i 2016 31,1 mio. kr.

Den ændrede opgørelsesmetode for feriepengeforpligtigelsen har betydet, at der i regnskab 2016 har været afholdt en udgift på 0,5 mio. kr. til dette formål. Hvilket er med til at reducere overskuddet i regnskabet.

Den indtægtsdækkede virksomhed ved den arkæologiske udgravning

Museets arkæologiske afdelings driftsgrundlag har i en længere årrække overvejende bestået af indtægter fra de lovpligtige arkæologiske nødudgravninger (museumslovens kapitel 8) og fra forundersøgelser i forbindelse med forestående bygge- og anlægsarbejder. Denne økonomi holdes adskilt fra afdelingens øvrige økonomi som foreskrevet af Slots- og Kulturstyrelsen. Der har i 2016 været nogen fremgang i byggeri og anlæg i samfundet generelt, hvorfor afdelingen har gennemført lidt flere og lidt større arkæologiske undersøgelser end i de umiddelbart foregående år. Niveauet er dog stadig en del lavere end rekordåret 2011.

I 2011 blev der sendt regninger for 31,2 mio. kr. inkl. moms mod 14,5 mio. kr. i 2012, 10,1 mio. i 2013 og 12,9 mio. i 2014 og 14,2 mio. i 2015. I 2016 var dette tal på 17,5 mio. kr., hvorfor der er tale om en svagt stigende tendens over de seneste tre år.

I 2016 har der som sædvanlig været fokus på at afvikle alle de bestilte arkæologiske undersøgelser til mindst mulig gene for bygherrerne, samtidigt med at afdelingen har arbejdet med at få afviklet den akkumulerede pukkel af beretninger for tidligere gennemførte undersøgelser.

I forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af Museum Sønderjylland i 2016 blev der sat yderligere fokus på museets beretningsefterslæb og det betydelige opsparede beløb til beretning, genstandsbeskrivelse og tilknyttede naturvidenskabelige undersøgelser. Styrelsen har peget på, at beløbet bør bringes ned til et normalt niveau, og dette har haft museets fokus at få effektueret.

Museets likvide beholdning er bundet til det beretningsefterslæb, der naturligt kommer, når personalet går fra den ene udgravning til den næste uden mulighed for at få beretningerne afviklet umiddelbart efter udgravningen. Det har betydet, at afdelingens medarbejdere igennem en årrække har akkumuleret et vist beretningsefterslæb, et efterslæb der vil være afviklet i løbet af 2017. De hensatte midler vil herefter udelukkende være knyttet til beretninger for undersøgelser, der er op til to år gamle, til udarbejdelse af genstandsbeskrivelser og konservering af hjemtagne genstande samt til udførelsen af en lang række naturvidenskabelige analyser.

Beløbene er opkrævet og skal efterfølgende anvendes til lønudgifter i forbindelse med færdiggørelse af prøve- og udgravningsberetninger, beskrivelse af de indsamlede genstande samt til betaling for konservering af genstande og gennemførelsen af de mange naturvidenskabelige analyser. Det samlede hensatte beløb var i 2011 på ca. 20,7 mio. kr., men er over de senere år mere end halveret. Ved afslutningen af regnskabsår 2015 var beløbet på 8,5 mio. kr. Det stigende aktivitetsniveau i 2016 kan aflæses ved, at beløbet nu igen er steget til 10,2 mio. kr.

Det hensatte beløb kan siges at have nået et forholdsvis normalt niveau for en arkæologisk virksomhed af denne størrelse, set i forhold til antallet af arkæologiske undersøgelser, mængden af fastansat personale og muligheden for at tilknytte kvalificeret personale på midlertidige kontrakter.

Det overordnede regnskabsresultat

Regnskabsresultatet for 2016 viser overordnet samlet udgifter på 69,4 mio. kr. og indtægter på 69,6 mio. kr. og dermed et positivt driftsresultat på 0,2 mio. kr. Regnskabsresultatet uddybes i afsnittet *Specielle bemærkninger til regnskabet*.

Driftsresultat ændrer ikke ved det forhold, at museets samlede økonomi er under pres. Udviklingen i økonomien er præget af en særdeles stram økonomistyring og vil fortsat være et opmærksomhedspunkt for ledelse og bestyrelse med henblik på en drift i balance og skabelsen af en økonomisk sund virksomhed i 2017 og de følgende år.

Museets overordnede besøgstal og aktivitetstal

Med udgangspunkt i samme optællingsmetode som tidligere udgjorde museets samlede besøgstal i 2016 235.509 gæster. Der er tale om en nedgang på 6,4 % i forhold til 2015 (251.497). Samlet set er der tale om et besøgstal, der således ikke afviger væsentligt fra de foregående år med undtagelse af 2014, hvor besøgstallet var usædvanligt højt på grund af 150-året for 1864.

Slots- og Kulturstyrelsen påpeger, at det ikke er korrekt at medregne besøgstallene på besøgscentret Dybbøl Banke og Dybbøl Mølle i museets samlede besøgstal. Museum Sønder-

Jylland har et driftssamarbejde med Dybbøl Banke, men det historiske besøgscenter er ikke en integreret del af museet og er ikke et museum under museumsloven. Renses tallene for besøgstallene fra Dybbøl, er Museum Sønderjyllands samlede besøgstal i 2016 på 171.294 mod 172.592 i 2015.

Udskillelsen af enheder vil alt andet lige medføre et lavere samlet besøgstal efter den gradvise implementering i 2017 og 2018.

Museum Sønderjylland havde også i 2016 et særdeles højt aktivitetsniveau med i alt 21.579 gæster til foredrag og omvisninger. Dette tal er ikke medregnet i det samlede besøgstal, hvilket er tilfældet på en række andre museer.

Set over en 5-årig periode tegner der sig for flere lokaliteter en svagt nedadgående trend, som der bør sættes fokus på, mens enkelte lokaliteter har fremgang. Museets nye strategi, der vil rumme udviklingsplaner og segmentering af målgrupper for alle museets besøgssteder, ventes vedtaget af bestyrelsen i 2017, ligesom der er afsat midler til ansættelse af en PR- og markedsføringskoordinator. Museets ledelse og bestyrelsen vil have et stærkt fokus på besøgstal og entréindtægter under de kommende års udvikling af museet og dets tilbud til gæsterne.

Donationer fra fonde og andre ikke-offentlige tilskud

Museum Sønderjylland har i 2016 modtaget bidrag eller tilsagn om midler fra en række fonde, hvilket er en forudsætning for at forny udstillinger, sikre samlingers opbevaring, sikre nye aktiviteter og for at renovere bygninger. Fondsmidler er desuden en forudsætning for realiseringen af mange forskningsprojekter og for muligheden for at publicere og gøre disse tilgængelige for offentligheden.

De samlede donationer og ikke-offentlige tilskud udgjorde i 2016 i alt 2,8 mio. kr. mod 5,8 mio. kr. i regnskab 2015. Denne ret væsentlige nedgang skyldes flere forhold, især museets udfordrende år 2016 med fokus på interne problemstillinger samt det forhold, at museets direktørpost var ubesat gennem en god del af året. Endelig har der været en tilbageholdenhed med eksterne ansøgninger begrundet i den begrænsning, der ligger i den eksisterende økonomiaftale med kommunerne om dækning af den såkaldte gavemoms. Jf. denne aftale dækkes gavemoms op til 1 mio. kr. indenfor hvert budgetår, aftalen løber over.

Samarbejde med revisionen

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen fokuseres der sammen med museets revision på vigtigheden af, at den anvendte regnskabspraksis afspejler museets juridiske status som selvejende offentlig institution, og at der gives et retvisende billede af afskrivninger, hensættelser til økonomiske forpligtelser m.v. I den forbindelse er det museet oplevelse, at samarbejdet med revisionen har været præget af den nødvendige gensidige tillid og en for museet god sparring som i de foregående år.

Nye afdelinger, udskillelse af afdelinger, erhvervelse af fast ejendom i 2016

Museum Sønderjylland har ikke i 2016 indlemmet nye afdelinger i museet eller erhvervet fast ejendom. Med bestyrelsens beslutning om udskillelse af flg. enheder, blev der i igangsat et forløb med forhandlinger med de enkelte kommuner om konditioner for udskillelse eller overdragelse:

Oldemorstoft, Bov (Aabenraa Kommune) udskilles med virkning fra 1. januar 2018 til enten selvejende institution eller til Aabenraa Kommune

Jacob Michelsens Gaard, Aabenraa (Aabenraa Kommune) udskilles med virkning fra 1. januar 2018 til Aabenraa Kommune.

Skærbæk Museum, Skærbæk (Tønder Kommune) er lukket med virkning fra 31/12 2016 og bygningerne tømt for genstande. Bygningerne er overdraget til ejeren, Tønder Kommune.

Haderslev Bymuseum, Haderslev (Haderslev Kommune) overgår med virkning fra 1. juli 2017 til Haderslev Kommune.

Ehlers Lørtøjssamling, Haderslev (Haderslev Kommune) inkl. de kommunalt ejede samlinger overgår med virkning fra 1. juli 2017 til Haderslev Kommune.

Slesvigske Vognsamling, Haderslev (Haderslev Kommune) overdrages med virkning fra 1. juli 2017 til Haderslev Kommune. Bygningerne ejes af Museum Sønderjylland og overdrages efter accept af Slots- og Kulturstyrelsen vederlagsfrit til Haderslev Kommune under forudsætning af anvendelse til udstilling af Slesvigske Vognsamling for en periode af mindst 10 år. Museets aktiver nedskrives med virkning på regnskabet for 2016, selv om overdragelsen først finder sted medio 2017.

Processen med udskillelse og/eller lukning af ovennævnte enheder fortsætter således gennem 2017, for nogle enheders vedkommende frem til årets udgang. Pr. 1. januar 2018 forventes alle ovennævnte lokaliteter udskilt og alle forretninger knyttet hertil, herunder overdragelse af personale og overdragelse af fast ejendom samt udskillelse af samlinger og andre formalia i forhold til Slots- og Kulturstyrelsen, at være endeligt afsluttet.

Bestyrelsesarbejdet i 2016

Der har været afholdt fire ordinære og to ekstraordinært bestyrelsesmøder i 2016 med et stærkt fokus gennem året på museets økonomiske udfordringer og på diskussioner og stillingtagen til udskillelse af enheder samt til de øvrige anbefalinger, der fremkom med kvalitetsvurderingen og BDO's analyse af virksomheden. I forlængelse af Slots- og Kulturstyrelsens påpegning af udfordringer på magasinområdet har drøftelser om opførelsen af et nyt magasin ligeledes stået højt på bestyrelsens dagsorden.

De i årsrapporten for 2015 omtalte projekter vedr. en ny bygning ved Brundlund Slot, en tilføjelse til museet i Tønder og etablering af et museum ved Zeppelinerbasen i Tønder vurderes for de to førstes vedkommende at være længere fra realisering, end tidligere antaget, mens udviklingen på Zeppelinerbasen ikke i fremtiden involverer Museum Sønderjylland og ikke indikerer en udvikling i retning af de tidligere planer for et nyt museum.

Organisatoriske overvejelser i 2016

På grundlag af Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering og den på initiativ af de fire tilskudskommuner udarbejdede rapport fra BDO blev der gennemført en omfattende analyse af museet, herunder af hensigtsmæssigheden ved den nuværende organisation. Rapporten peger på strukturelle problemer i forhold til at drive museets effektivt og præsenterer flere modeller for museets fremtidige organisering, herunder også overvejelser om bestyrelsens sammensætning.

Ved ansættelsen af en ny direktør har organisatoriske overvejelser og drøftelser af behovet for væsentlige organisatoriske ændringer indgået som en del af forudsætningene, og bestyrelsen har udtrykkeligt ønsket en omorganisering af museet. Den ny direktør har som første og vigtigste opgave påbegyndt denne proces og på bestyrelsesmødet 12. december 2016 fremlagt hovedtræk af en ny organisation for bestyrelsen. Denne plan blev enstemmigt ved-

taget, og dermed fortsætter processen, som forventes at forløbe i flere tempi frem mod fuld implementering fra 1. januar 2018

3.2. Specielle bemærkninger til regnskabet for 2016

Overordnede bemærkninger vedrørende budgetrammer, kontering og økonomistyring

Samlet regnskabsresultat 2016 (tabel 1)

	Oprindeligt Budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvielser
Udgifter	84.991.000	82.550.700	74.712.938	7.837.762
Indtægter	84.991.000	-73.882.807	-74.898.934	1.016.127
Afvielser	0	8.667.893	-185.996	8.853.889

Bestyrelsen har besluttet, at museets budget opdeles i 2 hoveddele eller rammebudgetter med hver sin finansiering og kontering af udgifterne.

1. Et budget (**tabel 2 - basisdrift**) finansieret af faste tilskud fra staten og de 4 sønderjyske kommuner, der dækker den almindelige daglige drift og basisaktivitet i museets afdelinger m.v. Økonomistyringen tager udgangspunkt i overholdelse af budgetrammen, idet der er overførselsadgang mellem budgetårene.
2. Et budget (**tabel 3 - "øremærket drift"**) for den eksternt finansierede drift - primært på det arkæologiske område, og andre øremærkede aktiviteter finansieret ved betaling fra private og offentlige bygherrer, private fondsbevillinger og kommunale anlægstilskud. Økonomistyringen tager udgangspunkt i det enkelte projekt, hvor udgifter og indtægter principielt skal udlignes, men ikke nødvendigvis inden for samme år.

3.2.1. Regnskabsresultat for basisdriften, finansieret af de faste driftstilskud

Det samlede regnskabsresultat for basisdriften i 2016 viser jf. tabel 2 en mindreudgift på 6,0 mio. kr. og en merindtægt på 0,6 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 6,7 mio. kr. (tabel 2).

Regnskabsresultat for basisdriften (tabel 2)

	Oprindeligt Budget	Korrigeret Budget	Regnskab	Afvielser
Udgifter	60.723.229	59.263.064	53.239.558	-6.023.506
Indtægter	-54.490.000	-53.392.090	-54.010.120	-618.030
Afvielser	6.233.229	5.870.974	-770.562	-6.641.536

Mindreforbruget på 6,441 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2016 kan specificeres således for de enkelte afdelinger m.v.:

	2014	2015	2016
Sekretariatet – centralt styret område	4.740.579	5.649.079	5.687.784
Konserveringen	39.370	18.857	142.036
Fællesmagasinet i Christiansfeld	66.576	77.000	95.635
Arkæologi Haderslev	-32.100	8.179	-1.694
Ehlers Lertøjssamling	50.954	5.765	48.391
Udstillingen i Hjemsted Oldtidspark	0	0	0
Slesvigske Vognsamling	239.382	210.401	144.250
Kulturhistorie Aabenraa	-8.458	3.402	22.043
Oldemorstoft	112.259	23.271	11.937
Kunstmuseet Brundlund Slot	37.261	131.538	3
Institut for Sønderjysk Lokalhistorie	28.182	224.994	116.553
Sønderborg Slot	239.616	223.379	224.054
Cathrinesminde Teglværk	40.181	67.365	-23.392
Kunstmuseet i Tønder	33.144	-237.842	36.241
Kulturhistorie Tønder	52.342	-6.334	9.430
Drøhses Hus	-27.165	-35.691	57.178
Højer Mølle	41.854	39.864	58.166
Udstillingen i Skærbæk	18.132	20.278	-3.222
Naturhistorie og Palæontologi	-6.832	9.724	16.142
Overskud i alt	<u>5.065.640</u>	<u>6.433.229</u>	<u>6.641.535</u>

Under- og overskud for de respektive afdelinger bliver overført til regnskabsåret 2017 jf. de gældende bestemmelser om overførselsadgang.
For de større afvigelser henvises til nedenstående noter.

Note vedr. Sekretariatet.

Regnskabsresultatet på sekretariatet – centralt styret område varierer meget år for år.

For at illustrere dette, er der set på tallene over de sidste 5 år, som resulterer i disse regnskabsresultater:

2016	kr.	5.687.874
2015	kr.	5.649.079
2014	kr.	4.740.579
2013	Kr.	2.691.401
2012	kr.	1.988.178

For at få budget 2016 i balance har det været nødvendigt at forbruge kr. 1,3 mio. kr. af museets likvide beholdning (overskud fra regnskab 2015)

3.2.2. Regnskabsresultat for den eksternt finansierede drift (øremærket ramme)

Det samlede regnskab for den eksternt finansierede drift i 2015 viser et mindreforbrug på 3,9 mio. kr. og mindreindtægter på 1,7 mio. således at regnskabet udviser et mindreforbrug på 2,2 mio. kr. (tabel 3).

Regnskabsresultat for den eksternt finansierede drift (tabel 3)

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Regnskab	Afvielser
Udgifter	24.267.771	23.287.636	16.169.032	-7.118.604
Indtægter	-30.501.000	-20.490.717	-15.584.467	4.906.250
Afvielser	-6.233.229	2.796.919	584.565	-2.212.354

Balancen i regnskabet dækker over store forskelle og fordeler sig således på de enkelte afdelinger m.v.:

Sekretariat	-1.832.279
Konserveringen	487.309
Arkæologi Haderslev	608.780
Kulturhistorie Aabenraa	265.806
Oldemorsoft	90.439
Kunstmuseet Brundlund Slot	512.583
Institut for Sønderjysk Lokalhistorie	-44.410
Sønderborg Slot	1.728.067
Cathrinesminde Teglværk	31.750
EU-projekt "Mindretalsliv"	0
Kunstmuseet i Tønder	-296.021
Kulturhistorie Tønder	470.942
Naturhistorie og Palæontologi	189.389
I alt	<u>2.212.355</u>

3.2.3. Anlægspuljen

Anlægstilskud fra de fire sønderjyske kommuner fratrasket godkendte bevillinger i 2016	Kr.	2.965.929	0	2.965.929
Forurening af magasiner bevilget på mødet d. 14. september 2015 kr. 1,5 mio og 19. sept. 2016 kr. 166.000	kr.	1.750.000	1.658.368	91.632
Modernisering af Naturhistorie og Palæontologi i Gram bevilget på mødet d. 14. september 2015	kr.	650.000	647.342	2.658
Nyt fællesmagasin på mødet 19. september 2015 bevilget kr. 34.400 og 12. december 2016 kr. 460.000	kr.	494.400	43.800	450.600
Arkitektkonkurrence Brundlund slot	kr.	505.000	0	505.000
Overført til status - periodisering af udgifter	kr.	6.365.329	2.349.510	4.015.819

Bemærkninger til anlægstilskud fra kommuner:

Tilskud fra kommuner	3.519.000,00
Ikke forbrugte midler fra 2016	66.929,00
Lobækvej bevilget til affugtere	-160.000,00
Nyt magasin bevilget til byggeprogram	<u>-460.000,00</u>
	<u>2.965.929,00</u>

4. Årsregnskab 1. januar – 31. december 2016

4.1. Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for Den selvejende institution Museum Sønderjylland for 2016 er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Ændringer til anvendt regnskabspraksis:

Feriepengeforpligtelsen er tidligere beregnet med udgangspunkt i 15% af års ferieberettigede løn. I 2016 er beregningen ændret til at udgøre 15% af års ferieberettigede løn samt endnu ikke afholdt ferie fra tidligere år. Ændringen har virkning fra 2016. Sammenlignings tal for 2015 er ikke ændret.

Generelt om indregning eller måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder eventuelle afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilkomme museet, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå museet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning eller måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Resultatopgørelsen

I resultatopgørelsen medtages årets indtægter, herunder offentlige og private tilskud, kontante gaver mv., ligesom årets løbende omkostninger udgiftsføres.

Der er foretaget periodisering, således at indtægter og udgifter, der vedrører regnskabsåret, indgår i resultatopgørelsen uanset betalingstidspunktet, og indtægter og udgifter er grupperet efter skemakravene i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010.

Balancen

Grunde og bygninger

Fast ejendom optages til kostpris eller senest kendte offentlige ejendomsvurdering. Der afskrives ikke på grunde og bygninger.

Driftsmateriel

Køb af driftsmateriel udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Samlinger og museumsprojekter

Samlinger og museumsprojekter er ikke indregnet i årsregnskabet med værdi.

Anskaffelser i forbindelse med projekter, som afvikles som en del af museets aktiviteter, udgiftsføres sammen med øvrige omkostninger.

Varebeholdninger

Varebeholdninger er ikke indregnet i balancen, idet eksisterende varebeholdninger ikke anses for væsentlige.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Værdien reduceres med evt. nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Værdipapirer

Værdipapirer, der er indregnet under omsætningsaktiver, måles til dagsværdi på balancedagen.

Gældsforpligtelser

Langfristet gæld måles til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld og for obligationslån svarer til restgæld beregnet på grundlag af lånets underliggende kontantværdi på låneoptagelsestidspunktet. Gæld i øvrigt måles til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Skyldig løn, A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP er optaget i Haderslev Kommunes regnskab, som følge af, at lønudbetalingen varetages af Haderslev Kommune.

Projekter

Bestyrelsen har godkendt, at alle eksternt finansierede projekter der løber over flere år, optages i balancen, såfremt udgifter og tilskud ikke falder indenfor samme regnskabsår.

Moms

Museet er delvis momsregistreret.

4.2. Resultatopgørelse 2016

		Budget 2016	Regnskab 2016	Regnskab 2015
Noter		Udgifter	Udgifter	Udgifter
	22 Personale	49.930.258	38.823.843,39	39.602.293,21
	28 Lokaler – ejendomme	10.493.343	9.494.927,48	9.719.555,23
	32 Samlingens forvaltning m.v.	789.800	1.840.702,68	1.352.841,92
	38 Undersøgelser og erhvervelser	5.024.993	306.940,02	1.590.492,92
	44 Konservering	330.216	279.133,65	475.726,41
1)	50 Udstillinger	2.012.748	2.006.235,58	1.410.450,02
	54 Anden oplysningsvirksomhed	2.397.520	2.718.197,40	2.096.457,70
	58 Administration	2.460.224	2.319.158,66	2.654.355,85
	62 Betaling for 26 - undersøgelser	0	14.064.231,00	12.092.153,00
	82 Kiosk- og cafévirksomhed	1.172.676	1.289.756,54	1.351.990,69
2)	90 Afregnet Fondsmoms	3.608.243	1.569.811,98	2.524.708,00
	I alt	78.220.021	74.712.938,38	74.871.024,95
		Indtægter	Indtægter	Indtægter
	22 Personale	-151.000	-253.063,77	-467.272,20
	28 Lokaler – ejendomme	-750.950	-941.374,79	-889.023,99
	32 Samlingens forvaltning m.v.	-50.000	-21.985,00	-39.527,00
	38 Undersøgelser og erhvervelser	0	-185.287,39	-34.914,50
	50 Udstillinger	-18.000	-83.956,96	-424.876,05
	54 Anden oplysningsvirksomhed	-203.010	-379.987,48	-346.095,65
	58 Administration	-83.000	-287.853,11	-239.446,80
	60 Entréindtægter	-3.257.621	-3.312.734,87	-3.407.162,02
3)	62 Betaling for 26 - undersøgelser	-13.000.000	-13.894.230,21	-12.092.154,12
	82 Kiosk- og cafévirksomhed	-2.118.151	-2.215.184,17	-2.196.170,87
	87 Renteindtægter	-502.300	-534.578,57	-699.845,12
	90 Tilskud fra kommuner	-21.287.497	-17.976.628,36	-19.809.090,56
4)	91 Ikke offentlige tilskud	-151.624	-1.649.502,00	-3.128.361,13
	92 Tilskud fra EU og Nordisk Ministerråd	-165.227	-1.138.964,76	0,00
	94 Tilskud fra regioner	0	-27.193,00	-157.238,00
	Ordinært statstilskud § 16	-31.349.427	-31.348.773,00	-31.642.830,00
	Ej ordinært statstilskud	-795.000	-647.636,44	-694.879,40
	I alt	-73.882.807	-74.898.933,88	-76.268.887,41
Årets resultat der overføres til næste år			-185.995,50	-1.397.862,46

4.3. Balance pr. 31. december 2016

		Ultimo 2016	Ultimo 2015
	AKTIVER		
Noter			
5)	Grunde og bygninger	55.002.050,61	60.268.846,61
	Anlægsaktiver i alt	55.002.050,61	60.268.846,61
	Likvid beholdning	35.814.595,43	36.137.102,41
	Værdipapirer	193.917,26	189.350,66
	Mellemregning Haderslev kommune	14.078.930,57	9.455.895,01
	Igangværende arbejde, Arkæologi	300.000,00	200.000,00
	Tilgodehavende Fonden Dybbøl Banke	580.336,21	1.374.603,00
	Tilgodehavende bygherrer - Arkæologiske udgravninger	1.270.000,00	201.000,00
	Tilgodehavende energiafgifter m.m.	350.000,00	310.000,00
6)	Tilgodehavende øremærkede projekter eksternt finansieret	5.304.348,00	5.029.593,00
7)	Omsætningsaktiver i alt	57.892.127,47	52.897.544,08
	AKTIVER I ALT	112.894.178,08	113.166.390,69
	PASSIVER		
8)	Egenkapital i øvrigt	-65.451.235,84	-71.211.206,78
9)	Hensatte forpligtelser	-1.580.922,52	-1.785.667,50
10)	Langfristet gæld	-4.139.700,00	-4.139.700,00
11)	Feriepengeforpligtelser	-7.254.564,29	-6.736.621,00
	Mellemregning Historiecenter Dybbøl	-8.598,43	-179.627,41
6)	Forudbetaling øremærkede projekter	-6.646.940,00	-5.196.717,00
12)	Øvrige finansierede projekter	-17.600.129,00	-15.357.651,00
	Forudbetalinger Arkæologi	-10.212.088,00	-8.559.200,00
	Kortfristet gæld	-41.722.319,72	-36.029.816,41
	PASSIVER I ALT	-112.894.178,08	-113.166.390,69
13)	Pantsætninger og sikkerhedsstillelser		
14)	Eventualforpligtelser		
15)	Regnskabsmæssig note vedr. arkæologi		

4.4. Noter

Note 1: Udgifter til udstillinger.

Der har i regnskab 2015 kun været afholdt udgifter på i alt kr. 1,4 mio kr. mod at der i regnskab 2016 var udgifter på i alt kr. 2,0 mio. kr.

	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Arkæologi	55.697	77.768
Ehlerssamlingen	1.181	0
Slesvigske Vognsamling	26.759	25.119
Museum Sønderjylland Kulturhistorie Aabenraa	91.307	116.959
Oldemorstoft	23.103	9.147
Kunstmuseet Brundlund Slot	262.580	525.168
Museum Sønderjyllands ISL - Lokalhistorie	8.876	0
Sønderjylland Sønderborg Slot	302.755	684.624
Cathrinesminde	22.645	13.593
Sønderjylland Kunstmuseet Tønder	554.332	486.834
Museum Sønderjylland Kulturhistorie Tønder	29.562	52.029
Drøhse's Hus	8.556	2.742
Højer Mølle	1.701	0
Skærbæk Museum	904	0
Naturhistorie og palæontologi	<u>20.491</u>	<u>12.252</u>
Udgifter	<u>1.410.450</u>	<u>2.006.236</u>

Sammenlignes forbruget for de 2 år, er der specielt 3 afdelinger som gør sig bemærket, og det drejer sig om:

Brundlund Slot

Her blev blandt andet vist udstillingerne "Kunsternekolonien i Egersund" og Karin Lind udstillingen "Det hele og det er mangler"

Sønderborg Slot

På Sønderborg Slot er beløbet anvendt til fornyelse af stueetagen.

Kunstmuseet i Tønder

Her drejer det sig om særudstillingerne "C" 2016 og "Surrealisme og Surrealitet", samt det øremærkede projekt udstillingen med Juliana Sveinsdottir "Absolut stilhed".

Note 2: Tilskud fra kommuner.

På dette kontoafsnit konteres momsafløftning på modtaget fondstilskud.

Det beregnede beløb på 17,5% fondsmoms, som betales til staten, beregnes ved regnskabsårets afslutning.

Der er i indeværende regnskabsår 2016 i alt afregnet fondsmoms med kr. 1.495.812 til staten samt et udbetalt kr. 74.000 til Historiecenter Dybbøl Mølle (gl. kommunetilskud)

Samlet er der pr. 31.12.16 et merforbrug på kr. 921.498 på de øremærkede projekter.

Mindre-/merforbrug bliver overført til det kommende regnskabsår som et øremærket projekt.

Note 3: Betaling for § 26 – undersøgelser.

Betaling for Kapital 8 undersøgelser har i 2016 resulteret i en indtægt på i alt kr. 13,9 mio. kr. i forhold til 2016 hvor indtægten var på kr. 12,1 mio. kr.

Det er hovedsageligt betaling fra kommuner, der er årsag til denne merindtægt.

Note 4: Modtaget ikke offentlige tilskud fra Fonde.

Tilskud modtaget fra fonde i 2016	2.824.970
Periodisering øremærkede tilskud	<u>-1.175.468</u>
I alt	1.649.502

Der er i regnskab 2016 i alt modtaget tilskud fra fonde på kr. 2,8 mio. kr. mod 5,8 mio kr. i 2015.

Specifikation over ikke - offentlige tilskud, som er modtaget i 2016:

Arkæologi Haderslev	-151.708
Kunstmuseet Brundlund Slot	-180.000
ILS	-181.694
Sønderborg Slot	-1.687.600
Cathrinesminde Teglværk	-103.252
Kunstmuseet i Tønder	-216.332
Kulturhistorie Tønder	-304.384
I alt ikke - offentlige tilskud	-2.824.970

Det største beløb på 1,0 mio. kr. er á conto betaling til Sønderborg Slot, til etablering af den nye permanente udstilling om Sønderjyllands særlige grænselandshistorie 1920-2019.

I alt er der fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc Kinney Møllers Fond til almene Formaal bevilget kr. 7,5 mio. til denne nyetablering af udstillingen.

Note 5: Anlægsoversigt

	Grunde og Bygninger
Samlet anskaffelsessum pr. 1.1.2016	69.634.909
Afgang i årets løb	0
Samlet anskaffelsessum pr. 31.12.2016	69.634.909
Opskrivninger pr. 1.1.2016	0
Årets opskrivninger	0
Opskrivninger pr. 31.12.2016	0
Akkumulerede af- og nedskr. pr. 1.1.2016	9.366.061
Årets af- og nedskrivninger	5.266.796
Tilbageførte afskr. på afhændede aktiver	0
Akk. af- og nedskrivninger pr. 31.12.2016	14.632.857
 Bogført værdi pr. 31.12.2016	 55.002.052
Kontantvurdering af ejendomme/bygninger pr. 1.1.2007	

Der er i 2016 sket en nedskrivning til værdien 0 kr. af Vognsamlingens bygninger på Simmerstedvej 1, der bliver overdraget til Haderslev Kommune med virkning pr. 1. juli 2017 vederlagsfrit.

Note 6: Periodisering af udgifter/indtægter – på øremærkede projekter.

	Tilgodehavende eksternt finan- sierede projek- ter:	Henlæggelser eksternt fi- nansierede projekter
Sekretariatet	1.737.740	-1.248.940
Konservingsværkstedet	-25.770	
Arkæologi Haderslev	154.656	-297.640
Kulturhistorie Aabenraa	317.469	-644.301
Oldemorstof	9.846	
Kunstmuseet Brundlund Slot	813.054	-466.818
ILS	164.550	-30.000
Sønderborg Slot	998.446	-1.691.133
Cathrinesminde Teglværk	146.165	-156.873
Isønderborg Slot interreg		-821.520
Kunstmuseet i Tønder	377.654	-226.832
Kulturhistorie Tønder	253.080	-607.879
Naturhistorie og Palæontologi	357.457	-455.005
Opført på status et aktiv	5.304.347	-6.646.941

Netto betydning

-1.342.594

Som følge af at regnskabsresultatet for et øremærket projekt altid på sigt skal balancere, tages der højde for denne forskydning i regnskabet. Beløbene bliver overført til balancen, hvor de henholdsvis bliver optaget som et tilgodehavende fra eksterne tilskudsyder og henlæggelser til finansiering af eksternt finansierede projekter.

Note 7: Specifikation af museets omsætningsaktiver (likvide formue)

Specifikation af museets omsætningsaktiver (likvide formue)

Museets samlede omsætningsaktiver eller likvide formue udgør jf. status 35,8 mio. kr.

Danske Bank aftale konto	33.000.000,00
Danske Bank løbende konto	2.670.426,41
Sydbank løbende konto	7.000,00
Danske Bank Mobil Pay	3.581,52
Kontantbeholdning på afdelinger	61.087,50
Bankbeholdning på afdelinger	72.500,00
Likvid kontantbeholdning	35.814.595,43

Værdipapirer 193.917,26

Mellemværende Haderslev Kommune 14.078.930,57
Tilgodehavende arkæologiske udgravninger 1.570.000,00
Tilgodehavende energiafgifter 2016 350.000,00

Tilgodehavende Fonden Dybbøl Banke 580.336,21
Tilgodehavende øremærkede projekter eksternt finansieret 5.304.348,00
22.077.532,04

Omsætningsaktiver i alt**57.892.127,47****Note 8: Specifikation af egenkapital**

	Primo 2016	Ændringer	Bevægelser	Ultimo 2016
Egenkapital i alt	-71.211.207	679.171 *)		-70.532.036
Årets resultat overskud			-185.996	-185.996
Nedskrivning af bygningen Simmerstedvej 1, Den Slesvigske Vognsamling				5.266.796,00
Egenkapital i alt				-65.451.236

*)

Institut for Sønderjylland Lokalhistorie forbrug af formue

Værdipapirer kursændringer

-4.567

Skærbæk Museum forbrug restkapital

61.000

Mellemværende med Historie Center Dybbøl Banke - grunddel

-1.497.632

Mellemværende med Historie Center Dybbøl Banke – drift regnskab

2.291.899

Mellemværende med DSI Dybbøl Mølle - grunddel

-208.084

Mellemværende Bøffelkobbøl - Historie Center Dybbøl Banke

37.055

Brundlund Slot ikke registreret vekselkasse

-500

679.171

Kapitalbeløb fra afdelingernes optagelse i Museum Sønderjylland:

Kulturhistorie Aabenraa 250.000

Institut for Sønderjylland Lokalhistorie 212.000

Note 9: Hensatte forpligtelser til særlige formål

Forsknings- og publikationspulje	1.307.430
ISL	236.690
Cathrinesminde Teglværk	33.221
Mobil Pay til afdelingerne	3.582
	<u>1.580.923</u>

Note 10: Langfristet gæld

		2016
Kongeriget Danmarks Hypotekbank	Rente- og afdragsfrit	839.700
Økonomistyrelsen	Rente- og afdragsfrit	<u>3.300.000</u>
		4.139.700

Note 11: Feriepengeforpligtigelser.

Under kortfristet gæld udgør museets opgjorte feriepengeforpligtigelser pr. 31.12.16 i alt kr. 7,3 mio. kr.

Der er i forhold til sidste år overført yderligere kr. 0,5 mio. til dette formål.

Note 12: Øvrige finansierede projekter

Reserveret til større investeringer	15.684.526
Ikke forbrugte midler på igangværende anlægsprojekter m.m.	1.047.232
Udskudt bygningsvedligeholdelse, alarm- og energipulje	868.371
	<u>17.600.129</u>

Note 13: Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld ved Økonomistyrelsen er der tinglyst et pantebrev i ejendommen Dalgade 7, 6100 Haderslev for 3.300.000 kr.

Til sikkerhed for gæld ved Kongeriget Danmarks Hypotekbank er der tinglyst et pantebrev i ejendommen Kongevej 51, 6270 Tønder for 839.700 kr.

14: Eventualforpligtigelser

Udgået	Adskilligens navn	hvad har du leje	Anskaffelsestidspunkt	Grundlægsperioden	Forpligtigelser pr. 31.12.16	Beløb pr. måned excl. moms	Samlet beløb for restperioden beløb excl. moms
Udgået	Kunstmuseet Tønder	Bill - Ford C-Max TDCI	28.03.2012	48 mdr.	3	mdr.	0
	Kunstmuseet Tønder	Bill VW Touran Tdi 110	17.05.2016	48 mdr.	41	mdr.	126.034
	Epilers Læringscenter	Printer - Lexmark X5-548DE	01.01.2014	60 mdr.	24	mdr.	5.944
Udgået	Kultur + Kunst Tønder	Frankeringsmaskine DM300	11.04.2012	60 mdr.	3	mdr.	0
	Kultur + Kunst Tønder	Kaffeanlæg - Franke Pura	19.10.2016	60 mdr.	58	mdr.	17.400
	Kultur + Kunst Tønder	Kopimaskiner - Sharp	01.01.2015	60 mdr.	36	mdr.	39.564
	Kultur + Kunst Tønder	Kopimaskiner - DocuShare	01.01.2015	60 mdr.	36	mdr.	201.461
	Kulturhistorie Tønder	Leje af Udsplinderet	01.01.2000, 01.01.2003, 01.01.2014	36 mdr., 120 mdr., 48 mdr.	39	mdr.	24.297
	Drenses Hus	Leje af Drenses Hus	01.04.2003	uden startdato i kontrakt	12	mdr.	12.000
	Højer Mølle	Leje af Højer Mølle	01.01.1992, 01.01.2013 (10 år)	120 mdr. (nyforhandling JAN 2022)	72	mdr.	30.000
	Akæologisk Haderslev	Kopimaskine Share-IT	01.08.15	60 mdr.	43	mdr.	193.170
	Sekretariatet	Kopimaskine Share IT	01.04.15	60 mdr.	39	mdr.	76.752
	Naturhistorie	Kopimaskine	01.10.2013	60 mdr.	21	mdr.	41.748
	Naturhistorie	Dankortterminal	2013	24 mdr.	0		0
	Konserveringen	Kopimaskine	01.06.2014	60 mdr.	40	mdr.	11.680
	Oldemorstof	Kopimaskine Konica Minolta	01.01.2013	60 mdr.	12	mdr.	6.120
	Sønderborg Slot	Kopimaskine	01.01.2013	60 mdr.	0	mdr.	0
	Cathinesmønde	Har ikke noget					
Udgået	Vejrsmålingen	Kopimaskine Ricoh MPC3002	01.04.2013	60 mdr.	21	mdr.	42.798
	Brundlund Slot	Kopimaskine Sharp MX3610	01.07.2011	60 mdr.	6	mdr.	0
	Brundlund Slot	Kopimaskine Sharp 31040	01.04.2016	60 mdr.	52	mdr.	70.460
	Kulturhistorie Aabenraa	Kopimaskine Sharp MX3640	01.08.2013	60 mdr.	19	mdr.	110.010
	Sekretariatet	Løbskive/ 7. Løbskive	Husleje		6	mdr.	48.000
							1.057.438

5. Bilag

Museum Sønderjylland besøgsstatistik 2016

Antallet af besøgende i Museum Sønderjyllands enkelte afdelinger for i 2016 fremgår af nedenstående oversigt.

Antallet af besøgende i Museum Sønderjyllands enkelte afdelinger i 2016 fremgår af nedenstående oversigt.	Gæster 2016	Gæster 2015	Gæster 2014	Gæster 2013	Gæster 2012	Gæster 2011	Gæster 2010	Gæster 2009	Gæster 2008
Sønderborg Slot	50.689	52.520	60.356	51.325	52.903	52.317	55.159	56.974	56.705
Cathrinesminde Teglværk	15.924	17.543	22.553	21.577	24.101	20.233	20.196	25.235	11.152
Augustenborg Slot	0	793	470	733	1.118	528	570	710	-
Kulturhistorie / Kunst Tønder	27.088	27.186	33.545	27.372	31.853	27.227	30.186	30.121	27.665
Højer Mølle	6.413	6.363	7.451	7.504	8.341	7.399	7.887	8.559	9.085
Drøhdes Hus	3.467	1.753	2.296	4.448	3.363	3.243	4.179	2.043	2.872
Arkæologi Haderslev	8.811	10.684	9.471	8.430	8.317	8.356	10.055	8.645	8.945
Slesvigske Vognsamling *	2.523	1.307	2.452	2.046	3.410	2.636	3.739	2.978	4.289
Ehlers Lertøjsamling / Bymuseet i Haderslev *	3.553	6.312	6.867	5.628	6.205	5.855	5.906	6.311	6.909
Kulturhistorie Aabenraa	6.116	4.779	4.655	4.690	5.304	5.244	5.592	5.326	7.428
Jacob Michelsens Gård *	3.318	1.965	3.242	1.873	2.093	2.227	1.516	2.441	-
Kunstmuseet Brundlund Slot	20.239	15.977	12.484	10.504	13.538	15.120	17.022	15.026	20.669
Naturhistorie og Palæontologi	7.019	6.956	7.453	8.358	7.725	6.347	8.235	7.243	6.457
Udstillingen i Hjemsted Oldtidspark *	12.165	11.459	10.105	10.067	10.227	10.943	10.400	12.831	12.832
Oldemorsoft *	3.969	3.495	4.286	5.434	4.137	4.018	4.156	3.857	3.533
Skærbæk 1) *	0	0	552	805	806	895	947	1.212	721
Museum Sønderjylland I alt	171.294	172.592	193.238	170.804	183.441	172.643	185.745	190.612	179.372
Foredrag og rundvisninger ved museets medarbejdere uden for museets fysiske rammer	21.579	20.591	23.152	18.189	26.420	16.771	15.215	12.354	14.921
* Afdelingerne udgår af besøgsstatistikken næste år, med et deraf følgende væsentligt lavere besøgstal.									
1) Museet har været lukket i 2016 på grund af renovering.									

Antallet af besøgende ved Historiecenter Dybbøl Banke og Dybbøl Mølle fremgår af nedenstående oversigt.	Gæster 2016	Gæster 2015	Gæster 2014	Gæster 2013	Gæster 2012	Gæster 2011	Gæster 2010	Gæster 2009	Gæster 2008
Historiecenter Dybbøl Banke	48.808	62.574	83.632	50.717	53.348	50.663	44.331	46.385	41.176
Dybbøl Mølle	15.407	16.331	23.700	18.997	20.261	13.858	17.930	12.835	19.893
Historiecenter Dybbøl Banke og Dybbøl Mølle I alt	64.215	78.905	109.332	69.714	73.609	69.521	62.311	59.220	61.069

15: Regnskabsmæssig note vedr. arkæologi

Direkte udgifter, til den enkelte undersøgelse	13.489.568 kr.
Direkte udgifter, ikke knyttet til den enkelte undersøgelse	1.105.789 kr.
Indirekte udgifter	7.118.038 kr.
I alt	21.713.395 kr.